

Fígjarmálaráðið

Dagfesting: 13.10.2021
Mál nr.: 21/07132
Málsviðgjört: MJ/BAB
Ummælisfreist: 10.11.2021
Eftirkannað: Lógartænastan dagfestir

Uppskot til

Lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um talgildan samleika

(Aldursmarkið fyri at fáa talgildan samleika verður sett niður til 13 ár og áseting um gjald fyri geyma verður nágreinað)

§ 1

Í lögtingslóg nr. 69 frá 9. mai 2019 um talgildan samleika, verða gjørdar hesar broytingar:

1. Í § 6, stk. 1 verður “15 ár “ broytt til: “13 ár”.

2. Í § 11 stk. 1, nr. 2 verður “Lyklabera” broytt til: ”Geyma”.

§ 2

Henda lögtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Tað er tvær broytingarnar í uppskotinum. Fyrra broytingin snýr seg um at lækka aldersmarkið fyri at fáa talgildan samleika úr 15 ár niður í 13 ár. Hin er at nágreina ásetingina um gjald fyri ein serligan geyma, sum er ætlaður teimum, sum ikki hava eina snildfon ella teldil.

Aldursmarkið

Í verandi lóggávu er aldersmarkið 15 ár fyri at fáa talgildan samleika. Hetta er ásett í § 6, stk. 1 í lögtingslóg um talgildan samleika.

Fleiri partar hava víst á tørvin fyri at lækka aldursmarkið á talgilda samleikanum til 13 ár. Bankarnir hava víst á, at børn kunnu byrja at arbeiða og fáa lön, tá tey eru 13 ár og tá er tað ein fyrimunur at tey hava talgilda samleikan. Eisini hava viðskiftafólk hjá Talgildu Føroyum nevnt, at tað hevði verið ein fyrimunur, t.d. hjá kommunum í sambandi við “Ung í arbeiði” verkætlanina.

Eitt annað dømi er koronupassið. Børn niður í 12 ár fáa í dag bjóða koppseting fyri korona, men tey kunnu ikki fáa talgilda koronupassið fyrr enn tey eru 15 ár, eftirsum at aldursmarkið fyri at fáa talgildan samleika er 15 ár. Tí er ynskiligt at seta aldursmarkið niður.

Talgildi samleikin er ein KT-loysn til elektroniska eyðmerking av persónum og elektroniska undirskrift, ið kann nýtast á talgildum tænastrum, t.d. borgaraportalum og talgildum sjálgreiðslum, bæði hjá almennum stovnum og privatum virkjum. Tað er henda talgilda eyðmerkingin sum børn niður í 13 ár við hesi lógarbroytingini kunnu fáa. Tað er umráðandi at vísa á, at hóast aldursmarkið verður lækkað til 13 ár, so merkir hetta ikki, at ein 13 ára gamal fær nøkur nýggj rættindi ella atgongd til nýggjar tænastrur, ið hesin ikki hevði áðrenn. Rættindini til at brúka tænastrurnar, ið eru á Vanganum verða ásettar hjá einstaka tænastruveitaranum, t.d. avgerð peningarstovnurin um ein 13 ára gamal skal kunna rita inn og síggja eitt kontuyvirlit, og TAKS avgerð, hvat aldursmarkið skal vera fyri at síggja síni skattaviðurskifti o.a. Hetta verður ikki broytt, hóast tað nú verður møguligt hjá børnum at fáa talgildan samleika frá 13 ára aldri. Samleikin er bert ein elektronisk eyðmerking, ið vátar, at persónurin er tann viðkomandi sigur seg vera.

Í dátuverndarlógini (§ 10, stk, 1) er aldursmarkið hjá børnum ásett til 13 ár fyri at kunna geva eitt sjálvstøðugt samtykki til kunningartænastrur, t.d. Facebook, Snapchat og Instagram. Mett verður, at persónar niður til 13 ár somuleiðis mugu metast at vera búnir til at lesa, skilja og samtykkja brúkstreytirnar fyri talgilda samleikan, sum má metast at vera munandi minni víðfevndar enn brúkstreytirnar fyri omanfyrinevnu sosialu miðlar.

Geymin

Tá lógin um talgildan samleika í 2019 varð samtykt í lögtinginum, varð avgjørt, at borgarin sum útgangsstøði skuldi kunna fáa og brúka talgilda samleikan ókeypis. Í teimum serligu viðmerkingunum til § 11 um gjald stendur soleiðis:

“Ætlanin er, at tað sum útgangsstøði skal vera ókeypis fyri borgaran at fáa og nýta sín talgilda samleika. Í ávísum førum kann tó verða neyðugt at krevja eitt ávíst gjald, t.d. um brúkarin í fleiri umførum innan fyri stutt tíðarskeið biður um nýggjan fysiskan lykklabera, t.d. av tí at hann í ósketni hevur mist hann burtur.”

Ein lykklaberi er tólið hjá brúkarinum, ið talgildi samleikin (privati lykilin) liggur á. Hetta er sum útgangsstøði á eini app á eini snildfon/teldli ella á einum fysiskum USB-lykli/geyma. Ein “lykklaberi” er soleiðis eitt felagsheiti fyri lykilin á appinin og fyri tann fysiska lykilin á einum geyma.

Teir borgarar, sum ikki hava eina snildfon ella teldil kunnu ikki rita inn á samleikan við appini, men mugu í staðin fáa ein serliga geyma útflyggjaðan, soleiðis at teir kunnu rita inn á samleikan á farteldu/teldu. Tað er hesin geymin, sum hevur verið útflyggjaður ókeypis.

Nú skipanin við talgilda samleikanum hevur virkað í eina tíð, er neyðugt at tillaga reglurnar um gjald fyri geyman. Talan er um ein serliga (tryggan) geyma, sum kostar landinum uml. 300 kr. fyri hvønn, útyvir kostnaðin, sum annars er við at veita og reka talgilda samleikan. Mett verður, at tað er rímligt at áleggja eitt gjald fyri hvønn geyma, sum verður útflyggjaður. Talan er um eina eingangs upphædd og síðani verður tað ókeypis at brúka talgilda samleikan framyvir. Hartil verður gjaldið ikki hægri enn veruligi kostnaðurin á geymanum. Mett verður, at allir borgarar kunnu bera eina slíka eingangs útreiðslu.

Tað er einans tann fysiski lyklaberin, tvs. geymin, sum kann verða álagdur eitt gjald (appin verður framhaldandi ókeypis at heinta) og tí er orðið “lyklabera” broytt til “geyma” í § 11, stk. 1, nr. 2.

1.2. Galdandi lóggáva

Í galdandi lóggávu er aldursmarkið fyri at fáa talgildan samleika 15 ár og tað er einans heimild til at taka gjald fyri geyman, um ein borgari av ósketni hevur mist geyman burtur fleiri ferð innan fyri stutt tíðarskeið og tí biður um ein nýggjan geyma.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið er at lækka aldursmarkið fyri at fáa talgildan samleika úr 15 ár niður 13 ár umframt at nágreina heimildina fyri at taka gjald fyri geyman. Í staðin fyri at gjald bert kann verða tikið fyri geyman, um ein borgari av ósketni hevur mist hann burtur fleiri ferð inna fyri stutt tíðarskeið, so verður møguligt at taka gjald fyri allar geymar, sum verða útflyggjaðir.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Aldursmarkið fyri at fáa talgildan samleika verður lækkað úr 15 ár niður í 13 ár. Og landsstýrismaðurin kann í kunngerð áseta reglur fyri gjald fyri teir geymar, sum verða útflyggjaðir.

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Umframt at hava ligið alment frammi á hoyringsportalinum hjá Føroya landsstýri í oktober/november 2021, er uppskotið eisini sent til ummælis hjá hesum hoyringspørtum:

Almannaverkið
Alzheimerfelagið
Fakfelagssamstarvið
Dátueftirlitið
Felagið Pengingastovnar
Føroya Tele
Fjarskiftiseftirlitið
Føroya Politi
Føroya Arbeidsgevarafelag
Kommunufelagið
KT-felagið
Landsfelag Pensjónista
MEGD
Sjúkrahúsverk Føroya
Stjórnarráðini

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingarnar fyri land og kommunur

Ongar fíggjarligar avleiðingar eru av uppskotinum.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Lógaruppskotið hevur ongar umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Lógaruppskotið ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Uppskotið hevur ongar avleiðingarnar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Lógaruppskotið hevur ikki serligar fíggjarligar, umsitingarligar ella umhvørvisligar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Tað eru ikki millumtjóðasáttmálar á økinum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri tvørgangandi millumtjóðasáttmálar.

2.9. Marknaforðingar

Tað eru ongar kendar marknaforðingar á økinum.

2.10. Revsing, útpanting, sektir ella onnur størri inntriv

Tað er ongin slík áseting.

2.11. Skattir og avgjöld

Ongin áseting er um skattir ella avgjald í uppskotinum.

2.12. Gjöld

Landsstýrismaðurinn hefur í galdandi lögtingslóg um talgildan samleika heimild í kunngerð at áseta reglur fyri gjald fyri lyklabera/geyma. Henda heimild verður við hesum lógaruppskoti nágreinað.

2.13. Áleggur lógaruppskotið fólki skyldur?

Nei.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein annan enn landsstýrismannin ella til kommunur?

Verandi heimild hjá landsstýrismanninum at áseta nærri reglur um gjald fyri geyman verður nágreinað.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Nei.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Nei.

2.17. Yvirlit yvir avleiðingarnar av uppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggarligar ella búskaparligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

Til § 1, nr. 1

Aldursmarkið fyri at fáa talgildan samleika verður lækka úr 15 ár niður til 13 ár.

Til § 1, nr. 2

Heimildin hjá landsstýrismanninum í § 11, stk. 1, nr. 2 verður broytt soleiðis, at tað verður møguligt at áseta eitt gjald fyri allar geymar, sum verða útflyggjaðir til talgildan samleika. Gjaldið sum kann verða ásett í kunngerð, verður ikki hægri enn veruligi kostnaðurin á geymanum.

Til § 2

Áseting um gildiskomu.

Fíggjarmálaráðið, dagfesting 13. oktober 2021.

Jørgen Niclasen
landstýrismaður

/Bjarni Askham Bjarnasoni